

18 листопада 2022 р.

Що треба знати про порядок врахування доходів при призначенні житлових субсидій

Левицький Антон Антонович, старший спеціаліст з
соцзахисту, ВБО «Інститут місцевого розвитку»

Документи, що регулюють надання житлових субсидій

- **ПОЛОЖЕННЯ** про порядок призначення житлових субсидій
(постанова КМ України від 21 жовтня 1995 р. № 848 в редакції постанови КМУ від 14 серпня 2019 р. N 807)
- Постанова КМ України “Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії”
(постанова КМУ від 27 липня 1998 р. № 1156)
- Постанова КМ України від 06 серпня 2014 року №409 “Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування”
- **ПОРЯДОК** обчислення середньомісячного сукупного доходу сім’ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги
(постанова КМ України від 22 липня 2020 р. № 632)

Документи, що регулюють надання житлових субсидій

1. Джерела інформації про доходи при призначенні субсидії. Що треба декларувати
2. Які види доходів враховуються і не враховуються при призначенні житлової субсидії
3. Врахування доходів учасників бойових дій
4. Період, за який враховуються доходи при призначенні житлової субсидії
5. Як призначається субсидія, якщо у члена домогосподарства немає доходів
6. Сплата ЄСВ, як умова призначення субсидії
7. Врахування доходів членів сімей осіб із складу домогосподарства та осіб, які не проживають за місцем реєстрації
8. Особливості врахування кількох видів доходів одночасно: допомоги по безробіттю, зарплата, пенсія, соціальні виплати

Джерела інформації про доходи при призначенні субсидії. Що треба декларувати?

- Для розрахунку житлової субсидії враховуються доходи членів домогосподарства, членів сім'ї особи із складу домогосподарства, які досягли 14-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються такі доходи.

Відомості про доходи надаються:

- Державною податковою службою,
- Пенсійним фондом України,
- фондами соціального страхування.

Які документи подаються при зверненні за призначенням субсидії

43. Для призначення житлової субсидії громадянин, особа якого посвідчується паспортом або іншим документом, подає:

- заяву;
- декларацію;
- додаткові/необов'язкові документи
  - копію договору про реструктуризацію заборгованості з оплати ЖКП;
  - договір наймання (оренди) житла;
  - довідки про доходи;
  - *інші документи, які необхідні для розгляду питання по суті.*

48. Під час прийому документів для призначення житлової субсидії забороняється вимагати від громадян документи, подання яких не передбачено цим Положенням.

Декларація про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії

- Склад та персональні дані членів д/г та членів сім'ї осіб зі складу домогосподарства;
- **Дані про види та суми доходів, інформація про які відсутня в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків**
- Відомості про транспортні засоби, з дати випуску яких минуло менше ніж 5 років (крім мопеда)
- Інформація про придбання майна, товарів, валюти, банківських металів або оплату послуг на суму, яка перевищує 50 тисяч гривень, протягом 12 місяців перед зверненням за призначенням житлової субсидії
- Відомості про наявність коштів на депозитних рахунках або облігацій на загальну суму, що перевищує 100 тис. гривень, про наявність у власності житлових приміщень
- Дані про суми сплачених аліментів.

Хто враховується при призначенні субсидії (п.24 Положення)

- До складу домогосподарства включаються всі особи, що зареєстровані в житловому приміщенні (будинку) (для орендарів, внутрішньо переміщених осіб - особи, які фактично проживають). На таких осіб розраховуються соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування і їх доходи враховуються під час призначення житлової субсидії.
- Під час призначення житлової субсидії враховуються також доходи членів сім'ї особи із складу домогосподарства у разі, коли їх зареєстроване (фактичне) місце проживання відмінне від адреси домогосподарства....
- Для розрахунку житлової субсидії враховуються доходи членів домогосподарства, членів сім'ї особи із складу домогосподарства, **які досягли 14-річного віку** станом на початок періоду, за який враховуються такі доходи.

Як враховуються доходи при призначенні субсидії:

п.24	Категорія членів домогосподарства	Доходи
абз.2	особи, що зареєстровані в житловому приміщенні (для орендарів, внутрішньо переміщених осіб - особи, які фактично проживають)	враховуються
абз.3	члени сім'ї особи із складу д/г, у разі коли їх зареєстроване (фактичне) місце проживання відмінне від адреси д/г	враховуються
абз.4	Особи, які зареєстровані в житл. приміщенні, але фактично в ньому не проживають в зв'язку з призовом на строкову військову службу	не враховуються
П.25	особи, що зареєстровані але фактично не проживають в житловому приміщенні	не враховуються
П.28	діти, які не зареєстровані в житл. приміщенні, але які фактично в ньому проживають (дит.будинки сімейного типу, прийомні сім'ї)	не враховуються

Приклади врахування доходів при призначенні субсидії:

Склад домогосподарства	статус	дохід
Дружина	Зареєстрована	430000
неповнолітній син	Зареєстрований	немає
неповнолітній син	Зареєстрований	немає
чоловік	не зареєстрований	800000

Склад домогосподарства	Статус	дохід
чоловік	Зареєстрований	16000
Дружина	Зареєстрована	12000
повнолітній син	зареєстрований, не проживає	немає
онук	зареєстрований	немає

До середньомісячного сукупного доходу враховуються такі доходи (п.4 Порядку):

- заробітна плата в розмірі, що залишається після сплати ПДФО;
- грошове забезпечення військовослужбовців;
- пенсія, щомісячне довічне грошове утримання суддів;
- стипендія, (крім соціальної стипендії),
- соціальні виплати, які призначаються органами соціального захисту, у *тому числі пільги на оплату ЖКП та СГТП*;
- допомога по безробіттю, інші страхові виплати;
- грошові перекази, отримані із-за кордону;
- дивіденди від цінних паперів;
- інші доходи, відомості про які отримано від ДПС і Пенсійного фонду України, *а також доходи, які задекларовано особою.*

Соціальні виплати, які не враховуються при призначенні житлової субсидії (п.5 Порядку):

- частина допомоги при народженні/усиновленні дитини, виплата якої проводиться одноразово;
- одноразова винагорода жінкам, яким присвоєно почесне звання України "Мати-героїня";
- державна соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях;
- допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування;
- допомога на проживання внутрішньо переміщеним особам (ПКМ 1041);
- компенсація витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період дії воєнного стану (ПКМ 1041);
- компенсація послуги "муніципальна няня", що виплачується отримувачу такої послуги;
- державна соціальна допомога, яка виплачується з надбавкою на догляд за дитиною з інвалідністю підгрупи А або за особою з інвалідністю з дитинства І групи підгрупи А.

Які види доходів не враховуються при призначенні житлової субсидії (п.7 Порядку):

- суми сплачених особою аліментів (за умови документального підтвердження сплати);
- суми отриманих аліментів;
- спеціальна бюджетна дотація за вирощування молодняка ВРХ;
- доходи від розміщення депозитів;
- оплата праці членів виборчих комісій, а також осіб, яких залучають до роботи у цих комісіях;
- допомога громадських та благодійних організацій;
- допомога на поховання;
- матеріальна допомога дитячим будинкам СТ, прийомним сім'ям, а також сім'ям, у яких проживають троє і більше дітей, яка виплачується за рахунок коштів місцевих бюджетів;
- допомога, компенсація, яка надається відповідно до законодавства або за рішеннями органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, є одноразовою та отримана протягом одного календарного року;

Які види доходів не враховуються при призначенні житлової субсидії (п.7 Порядку):

- вартість безоплатно отриманих санаторно-курортних путівок, технічних та інших засобів реабілітації, в тому числі грошова компенсація вартості самостійно придбаних технічних засобів реабілітації, вартість отриманих дитячих новорічних подарунків;
- суми, які виплачуються в порядку відшкодування шкоди, завданої здоров'ю працівника під час виконання ним своїх трудових обов'язків;
- одноразова натуральна допомога "пакунок малюка";
- допомога, отримана в межах реалізації соціальної благодійної програми з відновлення добробуту мешканців і розвитку територіальних громад Донецької та Луганської областей.

П.6 Порядку:

Розмір житлової субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива та скрапленого газу не враховується до середньомісячного доходу.

Доходи учасників бойових дій із РФ

До середньомісячного сукупного доходу осіб, які беруть (брали) безпосередню участь у проведенні АТО, участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях, під час здійснення зазначених заходів (ООС), та до середньомісячного доходу членів їх сімей

не враховуються отримані ними у період безпосередньої участі у проведенні ООС грошове забезпечення та інші виплати і види соціальної допомоги, передбачені законодавством для працівників правоохоронних органів, військовослужбовців і працівників... військових формувань, утворених відповідно до закону.

Зміни до порядку надання житлових субсидій (ПКМ №1041)

Передбачено не враховувати до середньомісячного сукупного доходу:

- допомогу на проживання внутрішньо переміщеним особам;
- компенсацію для покриття понесених витрат, пов'язаних з розміщенням в своєму житловому приміщенні ВПО за програмою «Прихисток».

ЖС надаються на оплату ЕЕ домогосподарствам, які внаслідок збройної агресії РФ залишилися без ЦПТЕ/ГП і використовують побутові електроприлади для обігріву житлових приміщень, на всіх територіях, які розташовані в районі проведення бойових дій або які перебувають в тимчасовій окупації.

Змінено критерії надання житлових субсидій особам, яким надається допомога по частковому безробіттю (урахування фактично отриманої допомоги по безробіттю).

За який період враховуються доходи при призначенні житлової субсидії

- за III — IV квартали — у разі коли субсидія призначається з травня;
- за I — II квартали – у разі коли субсидія призначається з жовтня
- за два квартали, що передують місяцю, який передує місяцю звернення, — у разі, коли субсидія призначається не з початку опал. (неопал.) сезону.
- житлова субсидія на придбання СГТП призначається виходячи з розміру доходу за попередній календарний рік.
- У разі призначення субсидії з початку опал. (неопал.) сезону доходи у вигляді пенсії враховуються в розмірі нарахованої пенсії за серпень (березень) поточного року.
- В разі призначення субсидії після початку опалювального (неопалювального) сезону враховується розмір нарахованої пенсії за місяць, що передує місяцю, попередньому до місяця, з якого призначається житлова субсидія.

За який період враховуються доходи при призначенні житлової субсидії

Місяць звернення за призначенням субсидії	Місяць, що передує місяцю звернення	2 квартали, що передують місяцю	період врахування доходів
січень	Грудень	II — III	II — III
лютий	січень	III — IV	III — IV
Березень	лютий	III — IV	III — IV
Квітень	Березень	III — IV	III — IV
Травень*	Квітень	IV — I	III — IV
Червень	Травень*	IV — I	IV — I
Липень	Червень	IV — I	IV — I
Серпень	Липень	I — II	I — II
Вересень	Серпень	I — II	I — II
Жовтень	Вересень	I — II	I — II
Листопад	Жовтень	II — III	II — III
Грудень	Листопад	II — III	II — III

Врахування доходів фізичних осіб – підприємців, які працюють за спрощеною системою оподаткування і є платниками єдиного податку

- 1-ї групи, – *одного розміру мінімальної заробітної плати;*
- 2-ї групи, – *двох розмірів мінімальної заробітної плати;*
- 3-ї групи, - *трьох розмірів мінімальної заробітної плати.*

Розмір мінімальної заробітної плати визначається на кінець періоду, за який враховуються доходи

14. Житлова субсидія не призначається, якщо (п.14):

3) у складі д/г або у складі сім'ї члена д/г є особи, які досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії ..., і в цьому періоді:

- у них взагалі відсутні доходи, які враховуються під час призначення житлової субсидії;
- або нарахований середньомісячний сукупний дохід менший, ніж розмір МЗП, встановленої на початок зазначеного періоду;
- та/або ними або за них не сплачено ЄСВ у розмірі, не меншому від мінімального, сумарно протягом трьох місяців у зазначеному періоді (крім військовослужбовців, ...);
- або такі особи перебували за кордоном сукупно більше 60 днів.

Врахування доходів для обчислення субсидії (п.14 Порядку)

- 1) для осіб, які протягом періоду, за який враховуються доходи, отримували *допомогу по безробіттю*:
  - *0,5 розміру МЗП станом на кінець періоду*, за який враховуються доходи, - за кожний місяць отримання допомоги в розмірі, меншому за 0,5 розміру МЗП станом на кінець періоду, за який враховуються доходи;
  - фактично отримані доходи - за кожний місяць отримання допомоги в розмірі, більшому за 0,5 розміру МЗП станом на кінець періоду, за який враховуються доходи;
- 3) для осіб, яких у період воєнного стану в Україні звільнено з роботи або в цей період вони втратили роботу, зареєстровані у Державній службі зайнятості як безробітні і їм призначено допомогу по безробіттю, - розмір призначеної допомоги по безробіттю згідно з підпунктом 1 цього пункту.

При цьому не враховується сума отриманої заробітної плати в періоді, за який враховуються доходи, інформацію про які надано ДПС.

Врахування доходів для обчислення субсидії

2) для осіб, які досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи, які в цьому періоді:

- не мали доходів або середньомісячний сукупний дохід яких був меншим за розмір МЗП станом на початок періоду, за який враховуються доходи,
- та/або які чи за яких не сплачено ЄСВ в розмірі, не меншому від мінімального, сумарно протягом трьох місяців періоду, за який враховуються доходи (крім військовослужбовців,)

В якості доходу береться розмір однієї мінімальної заробітної плати станом на кінець періоду, за який враховуються доходи (з 01.12.2021р. – 6500 грн.)

Врахування доходів для обчислення субсидії

Призначення субсидій з травня 2022 року.

Період врахування доходів – III-IV квартали 2021 року.

- 6000 - мінімальна заробітна плата на початок періоду, за який враховуються доходи (з 01.01.2021р);
- 6500 - мінімальна заробітна плата на кінець періоду, за який враховуються доходи (з 01.10.2021р);

Призначення субсидій з жовтня 2022 року.

Період врахування доходів – I-II квартали 2022 року.

- 6500 - мінімальна заробітна плата на початок періоду, за який враховуються доходи (з 01.10.2021р);
- 6500 - мінімальна заробітна плата на кінець періоду, за який враховуються доходи (з 01.10.2021р);

Врахування доходів для обчислення субсидії

Призначення субсидій з жовтня 2022 року.

заробітна плата в розмірі, що залишається після сплати ПДФО;

Дохід (ЗП) - 6500.

- Дохід 6500 (39000 грн. за період);
- заробітна плата враховується в розмірі, що залишається після сплати ПДФО
- При розрахунку субсидії буде враховано 5 330 грн.

Дохід (ЗП) - 6499.

- Дохід за період врахування доходів (38 994 грн. за період);
- В якості доходу береться розмір однієї мінімальної заробітної плати станом на кінець періоду, за який враховуються доходи
- При розрахунку субсидії буде враховано 6 500 грн.

Врахування доходів якщо немає доходів/доходи менші від МЗП (п.14 Порядку - винятки)

0,25 розміру МЗП станом на кінець періоду, за який враховуються доходи, - у разі, коли такі особи протягом цього періоду перебували на строковій військовій службі;

0,5 розміру МЗП станом на кінець періоду, за який враховуються доходи:

- у разі, коли такі особи перебувають у складних життєвих обставинах, пов'язаних з інвалідністю, тривалою хворобою, ..., алко- або наркозалежністю,...

- у разі, коли такі особи протягом цього періоду навчалися за денною формою здобуття освіти ... або зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні та не отримували допомоги по безробіттю;

Врахування фактично отриманих особою доходів (п.14)

- у разі, коли вони отримують компенсацію за надання соціальних послуг з догляду або щомісячну компенсаційну виплату, призначену непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи;
- у разі, коли вони отримували хоча б один з таких видів доходів, як
  - пенсія, стипендія,
  - допомога по частковому безробіттю відповідно до ст.47 ЗУ “Про зайнятість населення”,
  - державна допомога при народженні (усиновленні) дитини,
  - державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю,
  - щомісячна грошова допомога особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею
  - державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю,
  - тимчасова державна соціальна допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату.

Врахування фактично отриманих особою доходів (п.14)

Розрахунок середньомісячної суми цих видів доходів проводиться шляхом ділення їх загальної суми за період, за який враховуються доходи, на кількість місяців, протягом яких її отримано

Дохід	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	
Зарплата	0	0	0	0	5000	5000	1666,67
Стипендія	0	0	0	0	1200	1200	1200,00

Врахування фактично отриманих особою доходів (п.14)

- у разі, коли вони отримували хоча б один з таких видів доходів, як пенсія, стипендія, ...

Дохід	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Зарплата (без ПДФО)	6000	0	0	800	0	0
Стипендія	3200	3200	3200	0	0	0
Пенсія по втраті годувальника	1200	1200				
Доп.безробіттю	0	0	0	400	1000	1000

- Доповнення допомоги по безробіттю не здійснюється, оскільки наявність пенсії та стипендії встановлює норму «враховуються фактично отримані особою доходи». Середньомісячний дохід становить 1000,0 грн. ($6000/6$)
- Пенсія отримана протягом 2-х місяців. Середньомісячний дохід становить $(2100+2100)/2 = 2100,0$ грн.
- Стипендія отримана протягом 3-х місяців. Середньомісячний дохід становить 3200,0 грн.

Призначення субсидій за умови сплати ЄСВ

"Житлові субсидії у випадках, коли у особи доходи відсутні або менші від МЗП (пп.3 пункту 14 Положення) призначаються, якщо такі особи:

сплатили (за них сплачено) ЄСВ у розмірі, не меншому ніж мінімальний, "протягом кварталу, що передує кварталу" перед місяцем звернення за призначенням житлової субсидії

Якщо у складі домогосподарства є особа у якої відсутні доходи, то субсидію буде призначено згідно абзацу 12 пп.3) пункту 14 Положення за умови

- 1. При зверненні за субсидією з січня, квітня, травня, липня, жовтня:**
  - сплачено ЄСВ протягом 2-го кварталу періоду врахування доходів;
- 2. При зверненні за субсидією з лютого, березня, червня, серпня, вересня, листопада, грудня:**
  - сплачено ЄСВ протягом 1-го кварталу періоду врахування доходів.

Призначення субсидій за умови сплати ЄСВ. Приклад

Звернення за призначенням субсидії з вересня 2022 року

Період врахування доходів - I-II квартали 2022р.

МЗП на початок періоду врахування доходів - 6500 грн.

Сукупний дохід 35000

Середньомісячний дохід 5833,33

	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Дохід	7000	7000	0	7000	7000	7000
Сплата ЄСВ	Так	Так	Ні	Так	Так	Так

Дякую за увагу!